

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Ontwikkelingen woningbouw en voorzieningen Hoofddorp-Zuid

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

28 oktober 2009 / rapportnummer 2315-46

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer is een bestemmingsplanprocedure gestart voor de nieuwe woonwijk Toolenburg Zuid in Hoofddorp en willen Sportpark Toolenburg en de Zuidrand Hoofddorp ontwikkelen. Voor het bestemmingsplan wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen¹. Bevoegd gezag in deze procedure is de gemeenteraad van Haarlemmermeer.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie') beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de woningbouwtaakstelling en woningbehoefte;
- een onderbouwing van de situering van de woningen en recreatieve voorzieningen, mede op basis van de randvoorwaarden voor waterbeheer, luchtkwaliteit, geluid en externe veiligheid en de doelstellingen van de gemeente op het gebied van mobiliteit, klimaat, energie, gezondheid en ruimtelijke kwaliteit;
- een beschrijving van de milieugevolgen van het voornemen;
- een duidelijke en volledige samenvatting.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie meer in detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL, BELEID EN BESLUITEN

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Geef in het MER aan op welke beleidsnota's de woningbouwtaakstelling is gebaseerd en welke doelen ten grondslag liggen aan het voornemen. Onderbouw de doelstellingen op basis van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte. Geef voor de Zuidrand de doelstellingen en randvoorwaarden voor de realisatie van een groene verbindingzone, woningen, een sportcomplex, maatschappelijke en commerciële voorzieningen.

2.2 Beleidskader

Het beleidskader voor het bestemmingsplan Toolenburg Zuid, alsmede de nog uit te werken gebieden Sportpark Toolenburg en Zuidrand, is nog in ontwik-

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

keling.² Geef in het MER aan hoe rekening wordt gehouden met de contouren van de structuurvisie Haarlemmermeer en de deelstructuurvisie Hoofddorp en met de doorwerking van het voornemen in deze structuurvisies.

Geef in het MER aan:

- de randvoorwaarden van wet- en regelgeving op het gebied van waterbeheer³, luchtkwaliteit, geluid en externe veiligheid;
- de lokale ambities voor verkeer en vervoer⁴, klimaatbeleid, leefkwaliteit en gezondheid, energie en ruimtelijke kwaliteit;
- de hoofdpunten van het vastgelegd referentiekader Zuidrand en het ambitieniveau van Toolenburg Zuid als milieuwijk (duurzame materialen, energie, water);
- de voorwaarden waaronder de in de startnotitie genoemde realisatie van geluidsgevoelige functies binnen de 20 Ke-contour van Schiphol uitvoerbaar is.

2.3 Te nemen besluit(en)

Het is de bedoeling dat op grond van het MER meerdere besluiten worden genomen.⁵ Het eerste is het besluit van de gemeenteraad over het bestemmingsplan Toolenburg-Zuid. In de toetsingsfase kan worden vastgesteld of de uitwerking van het MER op detailniveau voldoende is om eveneens ten grondslag te liggen aan besluitvorming over de bestemmingsplannen voor Sportpark Toolenburg en de Zuidrand. Wanneer sprake is van een globale uitwerking van de recreatieve voorzieningen, kan dit worden opgenomen in de structuurvisie Haarlemmermeer of deelstructuurvisie Hoofddorp, die volgens de startnotitie in 2010 worden gemaakt.

Dit advies behandelt warmte-koude opslag uitsluitend in algemene termen, dus op plan-m.e.r. niveau. Bij een besluit-m.e.r. over deze activiteit is meer gedetailleerde informatie nodig en zal het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland bevoegd gezag zijn.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

Geef in het MER de (milieu)argumenten voor:

- de keuze voor de situering van woningen, bedrijven en voorzieningen in relatie tot de milieuvorwaarden voor geluid, luchtkwaliteit, waterkwantiteit- en kwaliteit en externe veiligheid;
- de keuzes voor de verkeersontsluiting (auto, openbaar vervoer en langzaam verkeer) van de wijk en specifiek de keuzes ten opzichte van de locatie van de Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) lijn Zuid Tangent Nieuw Vennep.

² Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 en deelstructuurvisie Hoofddorp 2030. Voor de structuurvisie Haarlemmermeer wordt eveneens een m.e.r.-procedure doorlopen.

³ Betrek hierbij ook de relatie met de visie en het beleid van het hoogheemraadschap Rijnland over het waterbeheer in de droogmakerij.

⁴ Ondermeer (duurzame) mobiliteit op basis van de nog vast te stellen visie mobiliteitsmanagement.

⁵ Startnotitie, pag. 5.

Besteed in het MER aandacht aan de fasering van de verschillende onderdelen in verband met mogelijke tijdelijke milieueffecten als geluidsoverlast, verkeershinder en lichtoverlast. De eerste twee effecten zijn met name relevant zolang de verbinding tussen de Nieuwe Bennebroekerweg en de aansluiting op de A4 nog niet is gerealiseerd, het laatste effect is relevant in verband met de (tijdelijke) verplaatsing van sportvelden⁶.

Verplaatsing van sportvelden brengt effecten, zoals mogelijke lichthinder, op (de) nieuwe locatie(s) met zich mee. Geef in het MER inzicht in deze mogelijke afgeleide effecten.

3.2 Alternatieven

De startnotitie gaat uit van de uitwerking van één basisalternatief met mogelijke uitwerkingsvarianten op het gebied van verkeer⁷, water en energie. Geef aan met welke maatregelen de ambities van de gemeente op deze onderdelen kunnen worden behaald.

De Commissie adviseert bij de ontwikkeling van varianten te betrekken:

- de ambitieniveaus voor klimaat en energie (energie prestatie coëfficiënt (EPC) 0,7/0,5/0,0);
- de mogelijkheden om de waterkwaliteit te verbeteren, met name het tengeren van zoute kwel;
- een mogelijke fasering in tijd van de ontwikkeling van verschillende deelgebieden (Toolenburg Zuid, Sportpark Toolenburg en Zuidrand). Betrek hierin de realisatie van de verbinding tussen de Nieuwe Bennebroekerweg en de nieuwe aansluiting op de A4, de beschikbaarheid van openbaar vervoer en de planning voor de verplaatsing van sportvelden;
- mogelijke varianten voor het Huis van de Sport wat betreft locatie, bezoekersaantallen en de daarbij behorende verkeers- en milieueffecten;
- de inrichtingsmogelijkheden van zowel de Oude als de Nieuwe Bennebroekerweg en de wijze waarop de veiligheid van met name het langzaam verkeer op deze wegen en de kruisende wegen wordt gegarandeerd.

Beschrijf de milieueffecten van de alternatieven en de uitwerkingsvarianten per relevant thema.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget mogen geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma.

⁶ Voetbalvereniging UNO wordt tijdelijk ondergebracht in de Zuidrand (email 14 oktober 2009).

⁷ Betrek hierbij ook het fietsverkeer, zowel in het plangebied als in het studiegebied.

De Commissie adviseert om bij de ontwikkeling van het mma de mogelijke aanwijzing van (een deel van) het plangebied als 'excellent gebied'⁸ te betrekken. Daarnaast adviseert de Commissie om in het mma uit te werken:

- opgaven die voor de deelstructuurvisie Hoofddorp zijn vastgelegd;⁹
- mogelijkheden om (recreatieve) voorzieningen en wonen bij de HOV halte te concentreren;
- mogelijkheden om het gebruik van milieuvriendelijke vervoerwijzen te stimuleren en te faciliteren, bijvoorbeeld elektrische auto's door onder andere de ontwikkeling van oplaadpunten bij woningen (smart grid);
- maatregelen om het energiegebruik¹⁰ en de CO₂ uitstoot van verkeer in het plangebied zo veel mogelijk te minimaliseren;
- zoveel mogelijk CO₂ neutraal en met een EPC van 0 uitvoeren van de woningen;
- mogelijkheden om de gezondheidseffecten van geluidsbelasting en luchtkwaliteit maximaal te mitigeren, danwel het aantal Disability-Adjusted Life-Years (DALY's¹¹) te verminderen;
- de functie van de Zuidrand als schakel in de ontwikkeling van de ecologische verbindingzone tussen Haarlemmermeerse Bos en het Park van de 21^e eeuw.

3.4 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. Betrek hierbij de besluitvorming rond het sauna- en thermencomplex en motiveer waarom dit als autonome ontwikkeling wordt beschouwd. Omdat over de verbinding van de Nieuwe Bennebroekerweg met de nieuwe aansluiting op de A4 nog niet is besloten, kan deze ontwikkeling als scenario worden meegenomen.

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

Bijlage 1 van de startnotitie geeft een goede aanzet voor de beschrijving van de bestaande situatie in relatie tot het voornemen. De Commissie adviseert in het algemeen om aandacht te besteden aan milieueffecten die optreden wanneer onderdelen van het voornemen gefaseerd worden uitgevoerd. In de volgende paragrafen doet de Commissie enkele aanbevelingen voor de uitwerking van de bestaande situatie en het voornemen.

⁸ Minister Van der Laan zal in oktober 2009 gebieden aanwijzen waar zeer energiezuinige en innovatie bouwprojecten op grotere schaal zullen gaan worden gerealiseerd. Deze 'excellente gebieden' komen voort uit het Lente-akkoord van april 2008 tussen de ministers voor WWI, van VROM en partijen in de bouw.

⁹ Fiets- en openbaarvervoer-infrastructureur verbeteren, versterken en combineren van groen, water en ecologie, van Hoofddorp een klimaatbestendige plaats maken.

¹⁰ Referentiekader Zuidrand Hoofddorp, pag. 23.

¹¹ DALY's is het aantal gezonde levensjaren dat een populatie verliest door ziekten.

4.2 Woon- en leefmilieu

4.2.1 Verkeer en vervoer

Beschrijf de verkeersintensiteiten en verkeersafwikkeling in het studiegebied voor de referentie-situatie en bij realisering van Toolenburg Zuid, Sportpark Toolenburg en de Zuidrand. Bereken het aantal toekomstige verkeersbewegingen in een normale situatie en bij pieksituaties¹².

Geef voor het studiegebied de verwachte autoverkeerintensiteiten, I/C verhoudingen en congestiekansen op de wegen en de knooppunten.

Geef voor het plangebied:

- de hoeveelheid verkeer die de wijk en de recreatieve voorzieningen¹³ genereren en de verdeling over de diverse vervoerswijzen;
- de effecten van een sturend of volgend parkeerbeleid;
- de gebruikte parkeernormering en de mate waarin daarmee in de verwachte parkeervraag wordt voorzien;
- de functie van het openbaar vervoer waarbij met name relevant is in hoeverre de HOV lijn een alternatief voor de auto is en hoe dit de vervoerwijzekeuze van bewoners en bezoekers beïnvloedt;
- de veiligheid en het comfort van de fiets- en voetgangersverbindingen en de aansluiting van het fietsroute- en voetgangersnetwerk van Toolenburg Zuid, Sportpark Toolenburg en de Zuidrand op het bestaande netwerk van Toolenburg/Hoofddorp.

4.2.2 Geluid, luchtkwaliteit en gezondheid

Beschrijf de bestaande en toekomstige situatie en de effecten op geluidhinder en luchtkwaliteit zo veel mogelijk kwantitatief en geef in het MER aan of aan de wettelijke voorkeurswaarden c.q. grenswaarden kan worden voldaan. Maak daarbij gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de eisen uit respectievelijk de Wet Geluidhinder en de Wet milieubeheer en onderliggende regelingen. Geef aan in hoeverre de luchtkwaliteitproblematiek op en rond de A4 door het voornemen wordt beïnvloed.

Laat zien wat de ligging binnen de 20 Ke-contour van Schiphol betekent voor wettelijke mogelijkheden, te nemen maatregelen en gezondheidseffecten in het plangebied. Beschrijf de maatregelen in relatie tot de kwaliteit van het leefklimaat en de gezondheidseffecten kwantitatief uitgedrukt in termen van ziektebelasting en verloren levensjaren op basis van bestaande dosis/effectrelaties en risicoschattingen.

4.2.3 Licht

De huidige locatie van Sportpark Toolenburg brengt lichtoverlast met zich mee voor de toekomstige woonwijk Toolenburg Zuid¹⁴. Verplaatsing van het Sportpark wordt voorgesteld als oplossing voor overschrijding van de norm.

¹² Zowel de spits als evenementen kunnen leiden tot pieksituaties.

¹³ Geef in het MER voor het Huis van de Sport aan hoeveel bezoeken per jaar verwacht worden, van welke aard deze zijn en waarop de verwachting (indicatie 500.000 bezoekers) op gebaseerd is. Presenteer voor deze voorzieningen de gemiddelde aantallen bezoeken per dag, de verdeling over de dag en in hoeverre de bezoekersstromen samenvallen met reguliere verplaatsingen in de woonwijk. Geef ook aan hoeveel ruimte voor parkeren nodig is en de verwachte parkeerdruk op maatgevende dagen.

¹⁴ TNO, lichthinder van een honkbalveld te Hoofddorp, projectnummer 032.10110, d.d. 2 november 2006

Geef aan welke tijdelijke maatregelen mogelijk zijn zolang verplaatsing nog niet heeft plaatsgevonden.

4.3 Klimaat en energie

Geef in het MER aan hoe voor de deelontwikkeling Toolenburg Zuid de gewenste realisatie van doelstellingen voor klimaat- en energiebeleid wordt vastgelegd en geborgd in de privaat/publieke samenwerking.

4.4 Bodem en water

Beschrijf het huidige en te realiseren watersysteem. Geef in het MER aan wat de effecten van het voornemen zijn op de kwaliteit van het oppervlaktewater, met name de effecten van zoute kwel.¹⁵ Geef ook inzicht in de beperkingen van het zoute grondwater voor de eventuele warmte-koude opslag. Dit advies richt zich niet op een besluit voor koude-warmte opslag op besluit-m.e.r. niveau. Voor een uitwerking op plan-m.e.r. niveau moeten in het MER de aspecten geologie, geohydrologie en water worden uitgewerkt en moet worden ingegaan op de ruimtelijke situering van de bronnen, kwalitatieve en kwantitatieve hydrologische effecten en energetische effecten. Dit vraagt waarschijnlijk om de inzet van een grondwatermodel.

4.5 Natuur

Geef in het MER inzicht in:

- de kenmerkende habitats en soorten in het studiegebied en de gevolgen van het voornemen op soorten en leefgebieden;
- de mogelijke isolatie van de ecologische gebieden (een tweetal waterpartijen met natuurvriendelijke oevers) in de wijk Toolenburg en hoe deze kan worden voorkomen;
- de barrièrewerking tussen Toolenburgerplas en Park van de 21e eeuw door de Nieuwe Bennebroekerweg en hoe deze kan worden voorkomen of verminderd.

Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. In het MER kan daartoe worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen.

4.6 Cultuurhistorie

In de startnotitie staan het te verrichten onderzoek en de te beschrijven milieueffecten voor landschap, cultuurhistorie en archeologie goed beschreven. Geef in het MER een overzicht van de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Geef duidelijk aan wat het effect van de verschillende alternatieven/varianten is op aanwezige cultuurhistorische waarden. Besteed daarbij specifiek aandacht aan de mogelijk aanwezige restanten van de voormalige

¹⁵ Dit wordt verwacht door het graven van meer open water, dat voortkomt uit de wateropgave.

spoorlijn Hoofddorp-Leiden Heerensingel die van cultuurhistorische waarde kunnen zijn.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven' en 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

6. EVALUATIEPROGRAMMA

Het bevoegd gezag moet bij het besluit aangeven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet geeft tot een evaluatieprogramma en daarbij een verband legt met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

7. VORM EN PRESENTATIE

De Commissie adviseert in het MER ten minste een recente kaart op te nemen waarop alle in het MER gebruikte topografische namen goed leesbaar zijn aangeven.

8. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en sprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens richtlijnenfase besluit-m.e.r.

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Haarlemmermeer

Besluit: Vaststellen bestemmingsplan voor de woonwijk Toolenburg Zuid

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.1

Activiteit: Ontwikkeling van woningbouw en voorzieningen

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Hoofddorpse Courant (InforMeer) van 20 augustus 2009

ter inzage legging startnotitie: 21 augustus t/m 18 september 2009

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 21 augustus 2009

richtlijnenadvies uitgebracht: 28 oktober 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. ir. B.A.H.V. Brorens

ing. J.A. Janse

ir. I. Spapé

dhr. D. Spel (secretaris)

dhr. drs. L.H.J. Verheijen (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissierner.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie Structuurvisie Haarlemmermeer 2030, 09/12974.
- Startnotitie en opgaven deelstructuurvisie Hoofddorp 2030, 09/12972.
- Referentiekader Zuidrand Hoofddorp, december 2008.
- TNO, lichthinder van een honkbalveld te Hoofddorp, 2 november 2006.
- Goudappel Coffeng, Hoofdrapport verkeersstudie Hoofddorp Zuid, 28 oktober 2008.
- Goudappel Coffeng, Aanvulling verkeersstudie Hoofddorp Zuid, 14 september 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. C.W.B. van der Maarl van Vliet, namens Caravanstalling, Hoofddorp

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Ontwikkelingen woningbouw en voorzieningen Hoofddorp-Zuid

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer is een bestemmingsplanprocedure gestart voor de nieuwe woonwijk Toolenburg Zuid in Hoofddorp en willen Sportpark Toolenburg en de Zuidrand Hoofddorp ontwikkelen. Hiervoor wordt een procedure voor de milieueffectrapportage doorlopen. Bevoegd gezag is de gemeenteraad van Haarlemmermeer.

ISBN: 978-90-421-2867-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

